

TARTALMI KIVONAT

A zöldborsó és csemegekukorica kettőstermesztése

Deák Róbert

Öntözési Szakmérnök szak,

levelező

MATE Szarvasi Campus, Környezettudományi Intézet
Öntözésfejlesztési és Meliorációs Tanszék

Belső témavezető: Dr. Futó Zoltán,
Tanszékvezető, Egyetemi docens,
MATE Szarvasi Campus Környezettudományi Intézet
Öntözésfejlesztési és Meliorációs Tanszék

Külső témavezető:

Zöldborsó és a csemegekukorica másodvetés termesztése a feldolgozóknak nagyon fontos alapanyag a munkájukhoz. Hatalmas nemzetgazdasági értéket jelent mindkét növény. Változó klíma miatt a zöldborsó öntözés nélküli termesztése egyre hektikusabb, sajnos ugyanígy van a csemegekukorica is. Feldolgozók szakaszolják a növényeket a folyamatos nyersanyagellátás érdekében, de ez nem valósítható meg öntözővíz nélkül. Termelői oldalról a talajokat kell egyre nagyobb mértékben szervesanyaggal feltölteni, mivel a szerkezetük évről évre az intenzív termesztéstechnológia miatt degradálódik. Termelés legfontosabb eszközére kell a legnagyobb hangsúlyt tenni, nem csak magára a géppark fejlesztésére. Támogatással lehet ösztönözni a már meglévő öntözőrendszerek fejlesztését vagy akár egy korszerű rendszer kiépítését, hangsúlyossá válik! Az évjáratok egyre nagyobb szélsőséget mutatnak, kevés csapadék tartós meleg, vagy pedig megfelelő csapadék átlagos klimatikus viszonyok. Éven belül öntözéssel a termés mennyiségét és minőségét lehet emelni, de a fontosabb egy stabil és biztonságosan előállítható termés szint elérése, biztosítása! További hangsúlyt kap maga a talajművelés mikéntje zöldborsó alapművelése illetve magágykészítése esetén. 2022-2023 év egymástól teljesen eltért, aszályos, forró napokkal tarkított, míg a másik csapadékos, átlagos hőmérséklettel rendelkező év volt. Csapadékot tekintve, 2022-ben 442,6 mm hullott, ez nagyon rossz eloszlásban hullott le, szeptemberben hullott le 132 mm. Vegetációs időszakban kevés hullott. A talaj jó puffer képessége miatt tudott a növény életben maradni az öntözés mellett. 2023-ban 659,7 mm hullott, kedvező eloszlásban! Öntözéssel csak a vízhiányos periódusokat kellett áthidalni. 140 mm öntözővíz lett kijuttatva, míg 2022- ben csak 184 mm. Ez a szám 50-60 mm-el több lenne, ha nem lett volna műszaki gond illetve korlátozás a vízhasználatot illetően. Fontos és a termelők is belátták, az életben maradásuk feltétele, hogyan és mennyi vizet őriznek a talajban, amely a legnagyobb pufferük. Erre kell törekedni minden termelőnek. Továbbá az öntözőrendszerek kellő mértékű karbantartása, továbbá a vízkivételi műveket is karbantartani. Sajnos 2023-ban az emberek megnyugodtak, ezáltal elkényelmesedtek, hisz majdnem rendelésre hullik az eső. Ez önbecsapás, a víz érték, öntözéssel nagyobb hasznot lehet elérni, ehhez mindent karban kell tartani, akkor is, mikor nincs rá úgymond szükség! A termelő cég, akinek a területén zajlott a termelés 2019 év vége óta tud lineár berendezéssel öntözni, előtte csévéldobokkal tudott öntözni. Az öntözése akkor is 117 ha-ra szólt, viszont időben jobban el kellett tolni a vetéseket, mivel öntözési csúcsban 34 kevés volt a 3 db öntöző dob, illetve nem is volt hatékony ez a mód! Fejlesztési lehetőség ezt a gondot megoldotta. Két idényben két különböző, de nagyon intenzív körülmények közé is betehető

csemegekukorica hibriddel dolgoztunk, évjáráthatás teljes mértékben meglátszódott. Öntözési hibát nem tudta csemegekukorica kompenzálni. Víz nélkül egyértelmű csökkenés várható. Nagyobb szakmai odafigyelés a talajművelés terén, továbbá monitorozni szükséges a talajnedvességi állapotát, az öntözési fordulók és a kijuttatandó vízmennyiség pontosabb meghatározása érdekében! Megállapítható, a termelésnek nem a legkritikusabb eleme a zöldborsó vagy a csemegekukorica fajta választása manapság már. Zöldborsónál az előző évi alpművelés hatása, továbbá a zöldborsó betakarítás utáni állapot szerinti legkímélőbb talajművelés megválasztása. A lehető legkisebb kárral legyen megvalósítható a lazult talajállapot minimális rögzítés és nedvesség vesztes mellett! Továbbá az öntöző berendezés illetve az öntöző művek megfelelő műszaki állapota a legkritikusabb az egész termelés során. Intenzív termesztéstechnológia megköveteli a szakmai odafigyelést, fejlődést és az alkalmazkodást! Le kell vedleni a megszokás biztonságát, mivel ez már nem rentábilis az évjárat hatás szélsőségei miatt. Az öntözést, mint eszközt, ne csak növény kelesztésére és vízpótlás eszközeként használjuk, hanem idényen kívül is használjuk, feltöltő öntözésnek! Sokkal nagyobb mértékben megkönnyítené a talajmunkát egy szárazabb periódusban való alpművelést egy előöntözés! Tehát az öntözést ne csak állományban, hanem két állomány közt is szabad és kell is használni!